

Sygn. akt I C 2361/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Lidia Staśkiewicz

Protokolant: S. T.

po rozpoznaniu w dniu 03 lipca 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. T.**

przeciwko **J. S.**

o zapłatę

1. **oddala powództwo;**
2. **nie obciąża powoda M. T. kosztami procesu.**

Sygn. akt I C 2361/16

UZASADNIENIE

Powód M. T. wniósł o zasądzenie od pozwanej (...) spółki jawnej z siedzibą w S. na swoją rzecz kwoty **10.000,00 zł** tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty **72,90 zł** tytułem refundacji kosztów leczenia z odsetkami ustawowymi od dnia 23.10.2013 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu.

W uzasadnieniu powód podał, że w dniu 09 lutego 2013 r. poślizgnął się na oblodzonym chodniku przy ul. (...) w S., doznając obrażenia prawej ręki. Wspólnota Mieszkaniowa „S. – (...)”, na terenie której doszło do zdarzenia, miała zawartą z pozwanym umowę, na mocy której pozwany odpowiedzialny był za utrzymanie czystości i porządku na terenie Wspólnoty. W wyniku upadku powód doznał złamania nasady dalszej kości promieniowej prawej z przemieszczeniem odłamu obwodowego kości promieniowej w kierunku grzbietowym. Powód do dnia dzisiejszego odczuwa skutki upadku, a jego ręka nie jest w pełni sprawna (**pozew k. 2-8**).

Pozwany (...) spółka jawna z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że powód nie wykazał istnienia w obrocie prawnym takiego podmiotu jak „Wspólnota Mieszkaniowa S. – (...)”, jak również nie wykazał stosownymi dokumentami, że chodnik na którym powód się poślizgnął rzeczywiście należy do Wspólnoty Mieszkaniowej „S. – (...)”. Dalej pozwany – powołując się na art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – zakwestionował, aby chodnik, na którym doszło do zdarzenia objęty był obowiązkiem utrzymania go w należytych stanie w okresie zimowym przez wskazywaną wspólnotę mieszkaniową. Pozwany z ostrożności zarzucił również nieważność umowy zawartej między wspólnotą a pozwanym z uwagi na brak uchwały właścicieli lokali o wyrażeniu zgody na zawarcie takiej umowy i o udzieleniu zarządowi pełnomocnictwa do zawierania umów stanowiących czynności przekraczające zakres zwykłego zarządu w formie prawem przewidzianej. Konsekwencją powyższego jest brak możliwości zwolnienia

się przez wspólnotę z odpowiedzialności za powstałą szkodę na podstawie art. 429 kc, a co za tym idzie brak legitymacji biernej pozwanego. Pozwany zakwestionował również wysokość dochodzonego przez powoda roszczenia (**odpowiedź na pozew k. 111-115**).

W toku sprawy doszło do przekształcenia podmiotowego po stronie pozwanej polegającego na przejściu majątku (...) spółki jawnej w S. przez J. S. (**pismo pozwanej k. 290-294**).

W dniu 1 grudnia 2014 r. tut. Sąd wydał wyrok wstępny w przedmiotowej sprawie uznając roszczenie za usprawiedliwione w zasadzie (**wyrok wstępny k. 195**).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie przepisów art. 415 kc w zw. z art. 429 kc, art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, art. 6, art. 7 ust. 1 i art. 22 ust. 2 ustawy o własności lokali, art. 4 pkt 6 w zw. z art. 20 ustawy o drogach publicznych, art. 6 kc oraz art. 232 kpc i art. 233 § 1 kpc.

W uzasadnieniu pozwany podkreślił, że szkice sytuacyjne i dokumentacja fotograficzna zawarta w aktach sprawy jednoznacznie wskazują, że w rejonie chodnika, na którym poślizgnął się powód znajduje się nie tylko Wspólnota Mieszkaniowa „S. – (...)”, ale także inne wspólnoty mieszkaniowe (S. – (...), S. – (...), S. – G. 9A, S. – (...)) oraz teren należący do Miasta S. (przedszkole), przy czym ani jeden z budynków tych wspólnot nie przylega bezpośrednio do chodnika, na którym upadł powód.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania (**apelacja k. 205-211**).

Wyrokiem z dnia 08 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w Słupsku w sprawie IV Ca 156/15 uchylił zaskarżony wyrok.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że w niniejszej sprawie nie została wyjaśniona kwestia, czyją własnością była nieruchomość przylegająca do chodnika, na którym doszło do upadku powoda. Sąd Okręgowy wskazał dalej, że sąd I instancji powinien prowadzić postępowanie zmierzające do ustalenia, w jakim dokładnie miejscu doszło do zdarzenia oraz do ustalenia rzeczywistego właściciela nieruchomości przylegającej do chodnika, na którym upadł powód, który to właściciel mógłby odpowiadać na podstawie ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (**wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku wraz z ustnymi motywami rozstrzygnięcia k. 244-245**).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 09 lutego 2013 r. około południa M. T. poślizgnął się na osiedlowym chodniku na wysokości budynku należącego do Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w S., ok. 6 m od furtki prowadzącej na osiedlowy plac zabaw. Chodnik ten jest oddzielony pasami zieleni zarówno od ogrodzonego placu zabaw jak i budynku mieszkalnego przy ul. (...). Przedmiotowy chodnik biegnie przez całe osiedle od bloku przy ul. (...) do ul. (...). Każdy blok stanowi osobną wspólnotę mieszkaniową. Wzdłuż chodnika znajduje się również przedszkole miejskie (...) oddalone ok 10 m od miejsca upadku powoda.

Dowód: pismo M. T. z dnia 18.02.2013 r. – k. 23, zeznania świadków: M. Ł. – k. 134, K. G. – k. 189-190, zeznania powoda w charakterze strony – k. 192-193, protokół oględzin miejsca zdarzenia wraz ze szkicem – k. 377-379.

W dniu zdarzenia chodnik był pokryty w niektórych miejscach lodem i przyprószoney śniegiem. M. T. poślizgnął się w oblodzonym miejscu.

Dowód: pismo M. T. z dnia 18.02.2013 r. – k. 23, zeznania świadków: M. Ł. – k. 134, J. N. – k. 135-136, K. G. – k. 189-190, zeznania powoda w charakterze strony – k. 192-193.

Na skutek upadku powód doznał złamania prawej ręki. Pierwsza pomoc medyczna została udzielona powodowi w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym Wojewódzkiego Szpitala (...) w S., gdzie nastawiono złamanie w znieczuleniu ogólnym i unieruchomiono rękę gipsem na okres 4 tygodni. Zalecono dalsze leczenie w (...) oraz Poradni Lekarza POZ, a także farmakoterapię, po czym wypisano powoda ze szpitala.

Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego z dnia 09.02.2013 r. – k. 37, zgoda na znieczulenie – k. 34, wynik badania rtg z dnia 09.02.2013 r. – k. 38, ocena stanu zdrowia pacjenta – k. 39-40, historia choroby z Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. – k. 41-54v.

M. T. kontynuował leczenie w (...). Dwukrotnie uzyskał skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne.

Dowód: historia choroby z (...) – k. 29-32, , skierowanie na fizjoterapię z dnia 02.04.2013 r. i z dnia 26.04.2013 r. – k. 28, 26.

M. T. przez pierwsze trzy miesiące po zdarzeniu wymagał pomocy osób trzecich. W wykonywaniu czynności dnia codziennego pomagała powodowi żona i sąsiadka B. F..

Dowód: zeznania świadków: G. T. – k. 137, B. F. – k. 135, zeznania powoda w charakterze strony – k. 192-193.

W dniu 08 listopada 2004 r. została podpisana pomiędzy Wspólnotą Mieszkaniową „S. – (...)” a (...) s.c. J. S., M. S. umowa nr (...) dotycząca wykonania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na posesjach i klatkach schodowych budynków mieszkalnych.

Do zakresu prac, jakie powinien wykonać wykonawca w celu zapewnienia porządku i czystości należało:

- 1) codzienne utrzymanie czystości klatek schodowych
- 2) mycie klatek schodowych raz na 2 tygodnie
- 3) mycie okien i lamperii dwa razy w roku – na zgłoszenie
- 4) sprzątanie korytarzy piwnicznych raz na miesiąc
- 5) bieżące opróżnianie korytarzy piwnicznych z odpadów wielkogabarytowych
- 6) codzienne utrzymanie czystości na terenach zewnętrznych
- 7) trzykrotne w roku koszenie trawników – na zgłoszenie
- 8) dwukrotne w roku przycinanie żywopłotów – na zgłoszenie
- 9) bieżące utrzymanie porządku w okresie zimowym, odgarnianie śniegu, posypywanie piaskiem – 4 godziny od ustania opadów.

Dowód: umowa z dnia 08.11.2004 r. – k. 56-57.

Pismem z dnia 24 lipca 2013 r. (...) spółka z o.o. w L. w imieniu M. T. zgłosiła szkodę K. S. sp. j. w S. wnosząc o przyznanie kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia za cierpienia fizyczne i psychiczne związane z wypadkiem z dnia 09.02.2013 r. oraz kwoty 72,90 zł tytułem zwrotu wydatków poniesionych na leczenie.

(...) spółka j. w S. odmówiła wypłaty odszkodowania, wskazując że w sposób należyty wywiązała się z umowy z dnia 08.11.2004 r.

Dowód: pismo z dnia 22.10.2013 r. – k. 55, zgłoszenie szkody – k. 58-59.

K. – (...)” s.c. (...), M. S. została przekształcona w (...) spółkę jawną z siedzibą w S..

Prawomocnym wyrokiem z dnia 16 stycznia 2014 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku przyznał powódce J. S. prawo do przejęcia majątku (...) spółki jawnej z siedzibą w S. z obowiązkiem rozliczenia się z M. S.. (...) spółka jawna z siedzibą w S. została wykreślona z rejestru przedsiębiorców KRS w dniu 17.09.2014 r.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 16.01.2014 r. – k. 292-294, wydruk z KRS – k. 304.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w aktach sprawy dokumentów, którym dał wiarę wobec braku podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości przez Sąd z urzędu oraz nie kwestionowania ich przez strony.

Sąd oparł się również na zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków oraz powoda, którym dał wiarę w pełni jako korespondującym z pozostałym materiałem dowodowym w postaci zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Podstawą prawną zgłoszonego w stosunku do pozwanej roszczenia były art. 415 kc w zw. z art. 429 kc w zw. z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., Nr 1289).

Zgodnie z powołanym art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki **chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości.**

Na użytek ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach definicja chodnika, zawarta w art. 5 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, ma charakter samodzielny i zupełny. Taki wniosek wynika z celu wprowadzenia tej definicji, która odnosi się wyłącznie do przewidzianego w w/w przepisie obowiązku sprzątnięcia chodników z określonych zanieczyszczeń. Ustawodawcy chodziło w tym wypadku o uniknięcie ewentualnych wątpliwości co do sposobu rozumienia tego pojęcia i w rezultacie konieczności sięgania do regulacji zawartych w innych aktach prawnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie I ACa 1542/06, LEGALIS nr 746840).

Przystępując do analizy zasadności roszczenia zgłoszonego przez powoda Sąd w pierwszej kolejności zważył, iż nie było pomiędzy stronami sporu co do faktu, iż w dniu 09 lutego 2013 r. powód, w wyniku upadku na chodniku, doznał obrażeń ciała w postaci złamania prawej ręki, z czym związane były cierpienia i dolegliwości. Sporna między stronami była natomiast przede wszystkim okoliczność, czy chodnik, na którym doszło do przedmiotowego zdarzenia, stanowił własność Wspólnoty Mieszkaniowej S. – (...), a w konsekwencji czy na tej Wspólnocie spoczywał obowiązek utrzymania chodnika w okresie zimowym.

W myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z obowiązującą procedurą cywilną nie do sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Innymi słowy sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 kpc). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa bowiem na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 kpc) spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Powyższe stwierdzenia miały dla stron takie znaczenie, iż rzeczą powoda było wykazanie w niniejszym postępowaniu, iż chodnik w miejscu, w którym upadł powód w dniu 09 lutego 2013 r. należał do Wspólnoty Mieszkaniowej „S. – (...)” i że to na tej Wspólnocie ciążył obowiązek utrzymania chodnika w należytym stanie w okresie zimowym.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w ramach zakreślonych wnioskami stron, Sąd doszedł do wniosku, iż powództwo podlegało oddaleniu, albowiem strona powodowa nie sprostала ciężącemu na niej ciężarowi dowodu.

Jak wynika z materiału dowodowego, w tym z wizji w terenie, w dniu 09 lutego 2013 r. M. T. poślizgnął się na osiedlowym chodniku na wysokości budynku należącego do Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...) w S., ok. 6 m od furtki prowadzącej na osiedlowy plac zabaw. Chodnik ten jest oddzielony pasami zieleni zarówno od ogrodzonego placu zabaw, przedszkola jak i budynku mieszkalnego przy ul. (...), nie przylegając bezpośrednio do nich. Przedmiotowy chodnik biegnie przez całe osiedle od bloku przy ul. (...) do ul. (...). Każdy blok stanowi przy tym osobną wspólnotę mieszkaniową. Wzdłuż chodnika znajduje się również przedszkole miejskie (...) oddalone ok 10 m od miejsca upadku powoda.

Biorąc zatem pod uwagę specyficzne uwarunkowania tego miejsca i wielość zlokalizowanych tam nieruchomości, a przede wszystkim bliskość w miejscu upadku innej nieruchomości – w postaci miejskiego placu zabaw i przedszkola, rzeczą powoda było precyzyjne wykazanie w niniejszym postępowaniu granic nieruchomości należącej do Wspólnoty Mieszkaniowej „S. – (...)”, czego powód nie uczynił. Powód nie zaoferował na tę okoliczność żadnych wniosków dowodowych.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż w orzecznictwie sądowym wyrażono również stanowisko, że chodnikiem położonym bezpośrednio przy granicy nieruchomości nie jest wyłącznie chodnik biegnący dosłownie wzdłuż granicy tej nieruchomości, w związku z czym oddzielenie chodnika od granicy nieruchomości innym gruntem (np. trawnikiem), nie zwalnia właściciela sąsiedniej nieruchomości od obowiązku utrzymania go w czystości i porządku, w tym zimowego utrzymania tego chodnika w stanie bezpiecznym dla przechodniów. Przy wykładni użytego w art. 5 ust.1 pkt 4 w/w ustawy pojęcia „bezpośrednio” należy uwzględniać podejście funkcjonalne i kontekst potoczny, przez co należy rozumieć – że chodnikiem położonym bezpośrednio przy nieruchomości jest także chodnik, znajdujący się niedaleko (w bezpośredniej bliskości) od granicy tej nieruchomości, zwłaszcza wówczas, gdy między tym chodnikiem a nieruchomością sąsiednią nie ma już innych nieruchomości, których właściciele w pierwszej kolejności mieliby obowiązek jego utrzymania we właściwym stanie (tak uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie I ACa 1542/06, LEGALIS nr 746840).

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z wielością nieruchomości w okolicy miejsca upadku, zatem podstawową kwestią było wykazanie granic nieruchomości należącej do Wspólnoty Mieszkaniowej „S. – (...)”, a w konsekwencji wykazanie, że zimowe utrzymanie chodnika w tym miejscu należało do Wspólnoty Mieszkaniowej (...), a nie do innego podmiotu.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i rozważania, zbędnym było odnoszenie się do innych zarzutów pozwanego, w tym ważności umowy nr (...) z dnia 08 listopada 2004 r. zawartej pomiędzy Wspólnotą Mieszkaniową „S. – (...)” a (...) s.c. J. S., M. S. dotyczącej wykonania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na posesjach i klatkach schodowych budynków mieszkalnych, jak również zarzutu dotyczącego wysokości dochodzonego przez powoda roszczenia.

Sąd biorąc pod uwagę charakter dochodzonego roszczenia, nie obciążył go kosztami procesu należnymi pozwanej, o czym orzeczono w pkt 2 wyroku na podstawie art. 102 kpc.